

Lietuvoje žalingo alkoholio suvartojimo bei jo keliamos žalos rodikliai vieni aukščiausių pasaulyje, tačiau politikos diskurse šis klausimas siejamas tik su žala geriančiojo sveikatai ir ekonomikai. Per pastaruosius kelis dešimtmečius šiame tyrimų lauke įtvirtinta „žalos kitiems“ sąvoka tapusi ne tik sociologų ir epidemiologų tyrimo objektu, bet ir viešosios politikos tyrinėtojų analizės sritimi.

VDU Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto Viešojo administravimo katedros profesorė dr. Ilona Tamutienė kartu su mokslininkais dr. Daumantu Stumbriu, dr. Remigijumi Civinsku ir Birute Jogaite vykdo aktualų mokslinį projektą „Įrodymais grįstos alkoholio politikos vystymas remiantis standartizuotu Europos alkoholio tyrimu: Lietuvos atvejis“, kurio tikslas yra įvertinti alkoholio politikos kaitą Lietuvoje.

Tikslui pasiekti numatyta įgyvendinti tarptautiniu mastu pripažintą standartizuotą Europos alkoholio tyrimą – reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą (SEAS 2). Surinkti duomenys leis įvertinti, kaip pastarųjų metų alkoholio kontrolės politikos pokyčiai įtakojo žalingo alkoholio vartojimo, požiūrio į alkoholio kontrolę ir alkoholio žalos kitiems rodiklių kaitą. Šių rodiklių jautrumas universalių kontrolės priemonių griežtinimui yra itin aktualus ir naujas aspektas alkoholio tyrimuose.

Palyginamieji SEAS 1 (atliktas Lietuvoje 2015 metais) ir SEAS 2 tyrimai leistų įnešti mokslu grįstus įrodymus į alkoholio tyrimų ir alkoholio politikos vystymo lauką Lietuvoje. Kol kas alkoholio žala kitiems nėra įtraukta į Lietuvos alkoholio politikos darbotvarkę, tačiau SEAS 1 tyrimo rezultatai parodė, kad patiriama žala yra viena didžiausių ES. Šią žalą patyrę žmonės kreipiasi pagalbos, o atitinkamos institucijos ir sprendimų priėmėjai vienaip ar kitaip reaguoja į šią problemą. Atskleisti kaip vyksta šis procesas ir kodėl alkoholio žala kitiems nepatenka į alkoholio politikos darbotvarkę – kitas svarbus šio tyrimo uždavinys. Tam numatyta atlikti pusiau struktūruotus kokybinius interviu su ekspertais. Tyrimo rezultatai bus pristatyti tarptautiniuose ir nacionaliniuose mokslo renginiuose, tarptautiniuose mokslo žurnaluose bei žiniasklaidoje.

Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas Mokslininkų grupių projektas Nr. S-MIP-20-2 „Įrodymais grįstos alkoholio politikos vystymas remiantis standartizuotu Europos alkoholio tyrimu: Lietuvos atvejis“ nuo 2020-03-01 iki 2022-10-31.